

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”.

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
un an . 520 Lei
1/2 an . 260 Lei
1/4 an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

„Oștii legionari români

— Cu prilejul Congresului dela Praga —

Arad, 28 Iunie.

Congresul voluntarilor cehoslovaci s'a deschis astăzi la Praga a înțeles să-mi trezească atâtea aduceri de rău.

Era spre sfârșitul lui Mai 1918, pare...

Puhoiul diviziilor germane înainta triumfal spre Paris... Soarta orașului lumină era par'că hotărâtă... La Carul general al armatei italiene, era ordonată și tragică așteptare... Se aștepta, din ceas în ceas, deslănțuirea invasiilor austro-germane pe Piave la Asiago... Cartierul general german trimisese deja pe Piave câteva de camioane, pentru prăzile de aboiu ce urmau să fie transportate în inima Italiei...

Atunci, când România gemea sub călul lui Mackensen; când intelectuații românească refugiată la Paris, certa pentru lucruri de nimic; inci, ca o sfidare a războiului și morții pe spânzurații austro-ungare, au răsărit ca din pământ, în na de operații a armatei italiene, imele, cele mai brave, neuitatele upuri de legionari români.

Am salutat prima companie de avi în gara Padova... Purtau unirme de „arditi” (indrăzneți)... am să uit niciodată acele clipe... Așa că întâlnesc în gara aceea ita- la toată tragedia și toată enorma lalitate a neamului meu!...

I-am revăzut mai târziu la No- nta Padova... Simt par'că și um răcoarea grădinilor de-acolo... id și acum ochii lor în cari adeva- rul ardelean. Am întâlnit acolo sparte, pe pământ frățesc, Ardealul ios și Banatul gureș și vesel în dă mai aleși fii ai lor...

După câteva săptămâni de odihnă de hrană îmbelșugată, toți păreau levărați atleți, gata pentru toate ptele și pentru toate primejdiile. Primele ciocniri cu trupele austro- ungare ale acestor legionari repara- ții la trupele de asalt italiene, au st teribile.

Ordinele de zi ale diverselor ar- ate italiene, citează, cu laude ne- cepeșite, isprăvile acestor: „b r a v i gionari romeni”.

Mai târziu ministrul de războiu italiei, generalul Caviglia, le-a inat el însuș unora pe piept, în ima Romei, medalii pentru erois- ul lor.

Străinii au știut să-i prețuiască. egele Victor Emanuel văzându-i efilând n'a esitat să spună: „Mar- ano meglio dei mei”...

Și totuși, întorși acasă nu s'a mai icut nici un caz de eroismul și de ibirea lor de neam. Au fost uitați, i sau fără intenție, din tablourile e proprietății. Alții cari au fost ugi plecate și chiar unelte ale re- imului ungueresc, se bucură astăzi e favoruri în țara pentru care au pt și sângerat acești admirabili untari.

Trădători de țară au fost iertați; ezertori de pe frontul nădejilor astre s'au întors acasă și trăesc espărați de nimeni; mizarabilii dela refeld fac pe patrioții.

sau bogat consilierul agricol dela voi? ... Sunt ei așa cum i-ați vi- sat voi pe slujbașii României-Mari?...

Aveți voi petecul de pământ la care ați răvnit, pentru că aveți cu ce vă crește copilașii? ...

Nu v-a uitat cumva și pe voi din tablouri? ...

Mă gândesc cu strângere de inimă la voi ... Văd, peste ceața anilor, lacrimile ce le-ați vărsat când ați auzit vestea căderii Bucu- reștilor noștri ai tuturor ...

După câte v'am spus atunci, pe Doberdo, pe Carso, pe Sober și pe drumurile prăfoase ale Tirolului, apoi mai târziu prin lagărele italiene pe unde ne-a purtat dragostea de neam, aș mai putea eu da astăzi ochi cu voi, fără să mă rușinez?!

Aș mai putea eu să vă string mâna aspră, pline de bătăturile muncii, și să vă înbun, să vă fac să uițați de toată nedreptatea ce vi s'a făcut, dragi, harnici țărani ro- mâni, vechi, buni, și neuitați tova- răși din zile grele?!

Dar am socotit, că este o datorie de onoare de împlinit față de „luceafărul” poeziei noastre, ca să nu lășăm să se înmormânteze odată cu bătrânii și cuvântul graiului lor — cel atât de sincer spus; ci, să prindem cuvintele lor, în slove care pot rămâne.

(V. P.)

Ultima ședință a Sinodului

Eri Sf. Sinod a ținut la București ultima sa ședință, sub președinția Mitropolitului Primat. Episcopul Ghenadie a citit adresa sec. Ocrotirea orfanilor de războiu, prin care se cere înființarea unei echipe de 200 călugărițe pentru a îngriji de orfani. Sinodul a acceptat cererea în principiu cu condiția ca orfanii să fie îngrijiți în mănăstiri. Sf. Sinod a hotărât apoi ca noul calendar să fie aplicat la 1 Octombrie 1924. Pentru fixarea sărbătorilor ortodoxe se va da pastora. La urmă s'a examinat și chestiunea ținerei unui sinod ecumenic la București, în legătură cu aplicarea noului calendar. Dl ministru Lapedatu a citit apoi mesajul de încheierea sesiunii Sf. Sinod.

Incetățenirea

— Vizita dlui Al. Grigorescu, director general în ministerul de interne. —

Arad, 28 Iunie.

Azi Sâmbătă a sosit în localitate dl Alexandru Grigorescu director-general în Ministerul de Interne pentru controlarea lucrărilor de cetățenie și pentru a da lămuriri asupra unor chestiuni în legătură cu constatarea cetățeniei române.

Dl director general Grigorescu împreună cu dl șef-primar al orașului dr. Ioan Robu și cu referenții lucrărilor de cetățenie a avut o convorbire cu ocaziunea căreia s'au precizat următoarele:

Nu se poate face nici cea mai mică abateră dela prevederile art. 2 din regulamentul privitor la constatarea naționalității (cetățeniei) române. În consecință nu pot fi considerați cetățeni români decât persoanele cari până la data de 1 Decembrie 1918 au dobândit apartinența pe teritoriul României în virtutea art. XXII al legii comunale ungare din anul 1886. De asemenea nu pot fi considerați ca cetățeni români ori de cât timp ar locui pe teritoriu român aceia cari sunt originari din alte țări decât fosta Ungarie (d. e. Austria, Germania, Bulgaria, etc.) și până la data de 1 Decembrie 1918 nu au fost recunoscuți de guvernul fostului regat maghiar ca cetățeni maghiari, în baza art. L. al legii de cetățenie ungară din anul 1879.

Nu pot fi considerați de cetățeni români acei copii născuți în afară de

căsătorie, a căror mamă a avut apartinență pe teritoriu străin în momentul nașterii copiilor, și cari copii până la data de 1 Decembrie 1918 nu au putut dobândi în mod independent apartinență comunală pe teritoriu român.

Asupra cererilor de înscriere în registrul de cetățenie a persoanelor cari și-au cerut repatrierea în intervalul dela 1918 și până în prezent va decide dl șef-primar al orașului ținând seamă de avizul autorităților polițienești și de siguranță.

Copiii din azilele de copii depe teritoriul României pot fi înscriși în registrul de cetățenie întrucât nu se poate constata cu precizie originea părinților lor.

Nu pot fi considerați ca cetățeni români cei cari deși sunt născuți pe teritoriu român din părinți domiciliiați aci, și-au dobândit apartinență pe teritoriul Ungariei de azi, menținându-și-o pe aceasta până la 1 Decembrie 1918.

VITICULTURĂ

Mana (Peronospora) și Oidiumul (făinarea).

Arad, 28 Iunie.

Cine dintre podgoreni nu cunoaște astăzi dezastrul ce-l pot cauza, într'o singură zi, aceste ciuperci blestemate în vile muncite gata.

Peronospora, ca și Oidiumul, sunt boale criptogamice (ciuperci), cari se dezvoltă în timp gresnic de cald și umezeală.

Pentru o bună dezvoltare a acestor ciuperci se cere o atmosferă caldă, cu intreruperi de ploa, ceață, umezeală. Temperatura dela care sporii se pot dezvolta este dela 20 grade Celsius, cădura, în sus.

Întimpul verii, în vile plantate, des neplivite și mai ales rău expuse, sau la șes, sunt condițiile prielnice dezvoltării acestor ciuperci distrugătoare.

Sămânța (sporii, ouăle), acestor ciuperci se imprăștie ușor dela un butuc de vie la altul, duse de vântul cel mai ușor. Sporii ciupercii se țipeș pe fața de sus a frunzelor, a lăstarilor și a boabelor de struguri; cădura și umezeala ajută la încolțirea lor. Sporii încolții dau naștere la o rădăcină subțire, invizibilă, care străbate în corpul verde al vițelilor de vie, dezvoltându-se repede în țesătura frunzelor și a boabelor, unde își construiesc centrul lor de viață, myceliul. Myceliul dezvoltându-se formează pictoare, cari es în afară pe dosul frunzelor purtând sămânța nouă, sporii noi ai ciupercii.

Peronospora atacă toate părțile verzi ale viței de vie: frunze, lăstari, ciorchini și struguri. Petele de peronospora se observă pe dosul frunzelor, ele sunt de culoare albă la început și spre toamnă se roșesc, întinzându-se cu o tufală nebulă. Petele albe de peronospora se pot ușor imprăștia, pulveriza, prin frecarea cu degetul; pe când petele de Oidium sunt

unsuroase și moi, devenind foarte repede de culoare cenușie, răspândind un miros greu de mucegai. Pagubele ce produc în vile muncite gata, aceste ciuperci, sunt incalculabile; este destul o neobservare de 2-3 zile pentru ca întreaga vie, recolta curentă și lăstarii de viitor să fie complet distruse.

În podgoria noastră, cultivatorii țărani în urma furtului ca în vara trecută, găsite secretei ce a domnit în regiunile noastre, peronospora ca și Oidiumul, nu au făcut prea mari pagube, ba pe unele locuri nici nu s'a arătat; au ajuns, cei mai mulți, la convingerea că ciupercii a pierit pentru mulți ani și foarte mulți, făcând haz de acei cari în anul trecut au stropit vile de 2-3 ori și le-au avut la fel cu ale celor ce nu au stropit de loc, au hotărât ca și în anul acesta să nu mai spruiască (stropesc) cum se zice pe la noi, formulând legi noi: „că via dacă se învață pe stropit apoi e greu să o desvești”. Natural că acești profesori noi vor avea de suferit cumplit de pe urma teoriilor lor economice și te- nese.

Podgoreni sunt astăzi convinși că nu-mai prin tratamente preventive, (de apărare), se poate combate aceste ciuperci. Prepararea zerurilor cuprice, a saramurilor, lasă însă de dorit. Proporția de substanțe nu este totdeauna aceeași; în anii ploioși, când stropitul se face pe apucate și când în fiecare moment boala poate lua proporții fantastice, pregătirea saramurii de stropit via cere o dozare specială.

Astfel, în vreme ce pe timp uscat saramura se prepară cu:

100 litri apă curată, 2 kgrame sulfat de cupru 99% și 1 kgr. și jumătate de var alb gras, nestins;

Baba Safta

— Amintiri din copilărie. —

În toamna aceea dădusem pentru întâia dată examen ca să intru la seminarul „Veniamin” din Iași.

Dar din pricină că făcusem tare prost teza la aritmetică n'am putut reuși ca bursier al statului în școală.

În ziua când s'a dat rezultatul examenului și am văzut lista alifată la poartă cu numele candidaților reușiți, un fior rece ca ghițaț mi se străbătu întreg corpul. Numele meu lipse de pe lista celor binecuvântați de noroc.

Și eu de necaz atunci, m'am pornit să plâng pe sub zidurile seminarului de mi se bulbucaseră ochii în cap ca la o broască. Veniseră toți vecinii să mă împece și să mă mângâie.

Dar vorba ceca: ce mângâiere îi mai trebuie omului căzut din copac și cu capul spart. Mângâierile și împăcările nu-i aduc nici un folos. E căzut și pace.

Așa și pe mine, nici o vorbă oricât de legănată mi-ar fi spus-o cineva, nu mă putea opri din plâns.

Tata se uita la mine cu un fel de milă părintească și văzându-mă așa de sdruncinat și de amărât, plâns cu nouă rânduri de lacrimi căzute pe obraz și duse până pe

sub gât și cum erau cu părul vălvoi, de parcă ar fi bătut viforul peste capul meu, amărât și el săracul tata, căci știa că nu pot păși pragul seminarului, imi zice, ca să mă întăresc: „Las' Costică, nu mai plânge tu. Ai vreme încă și la anul să mă încerci odată; ba chiar și la celalalt an poți încă să mă vii. Timpul nu ți-i trecut.

Să te prepari mai bine de altădată. Și, uite, nu te iau acasă acum. Te las, aici la Iași, la sorța, în gazdă, să mă repeți odată anul cel din urmă, la o școală primară de aici. Poate că înveți mai mult.

Cum a zis tata, așa a rămas bun făcut.

Doamne, doamne, și de-atunci tare multă vreme. Și cu toate acestea par'că eri s'au întâmplat toate și rele și bune.

Astăzi când mi-aduc aminte, parcă mă văd pe o stradă răpoasă la Iași, așezată lângă biserica în Toma Cosma.

Stăteam în gazdă la sor'mea. Căci, dă, sora e mai binevoitoare față de un frate, îl ține în gazdă mai cu puține parole, de cât ar cere o streină; și apoi pe de-asupra se interesează mai de aproape de felul cum merge fratele cu învățătura, căci are răspundere, nu numai în fața lui Dumnezeu, ci și

în fața aceluiași părinte care îngrijește de copiii săi deopotrivă.

Sor'mea ținea casă cu chirie la doamna Ciugolea, proprietara casei de pe strada Ionescu, No 7 unde am halăduit și eu.

Înaintea porții, veghea în fiecare noapte când luna nu strălucia pe cer, cu un ochiu neadormit felinarul aprins.

Mai jos de felinar, peste o râpă zăcea un podeț făcut din patru scanduri putrede, gata să se prăbusiască ori de câte ori trecea cineva pe deasupra lui. Sub podeț se prelingea o apă de apă, izvorâtă dela un șipotel.

Acest șipotel era izvorul neseat de apă bună pentru întreaga mahală din jurul bisericii Toma Cosma.

Aici se strângeau de dimineață și până noaptea târziu femeile și copiii din vecini, așteptând ceasuri întregi ca să li vină rândul să-și ia apă.

Șipotelul curgea tare încet. Aruncă-tura-apci lui nu era, mai grossă de cât o sfoară de legat un sac.

Până să se umezească cu apă, cei cari așteptau, primeau să spună urora și altora toate necazurile și durerile, toate nemulțămirele și bucuriile.

Ai fi crezut că acest izvor, cu apă bună, ar fi fost ca apa făcătoare de minuni, așa de mult popor se aduna împrejurul lui. Dar minunea, într'adevăr: sta în aceea,

La Sindicatul Viticol Arad, Bulev. Regele Ferdinand 25

se află spre vânzare:

Sulfat de cupru englez marca „Mackechnie“ 99% garantat cu Lei 25.- kgr.

Rafie majunca prima cu Lei 27.- kgr.

Pompe „Vermorelle“ și Torpile originale Franceze.

Aviz!

Subsemnatul, cu onoare aduc la cunoștința Onor. clienți și cunoscuți, că fosta mea prăvălie și atelier de croitorie din Strada Brancovicu, le-am mutat în STRADA I. C. BRATIANU Nr. 13 (Vis-a-vis cu Poșta mare).

Rog deci și de acum înainte tot sprijinul Onor. clienților și a On. public. Am un bogat asortiment de materiale excelente, stoffe foarte fine și cu prețuri moderate.

Incunoscutez totodată pe elevii liceului „Moise Nicoară“, precum și pe elevii școlilor, că uniformele și capetele se confecționează și mai departe tot la mine.

Cu deosebită stimă: Gheorghe Mariția, croitor.

- Unelte pentru pantofar
- cu multe calapoade de vânzare. Adresa: Str. Cloșca 15 inspect. casei

Dlui

Radu Ursu,

Arad.

Mulțumesc călduros dlui Ursu pentru apa de păr ce mi-a servit și care are un efect foarte rapid, împlinându-mi — după o săptămână — căderea părului contra căreia nici medicii nu mi-au putut da ceva ajutor.

PETRU G. POPESCU, avocat, Inspector Central al Ministerului Muncii.

PĂLĂRII pentru DAME

atâta timp cât avem, VINDEM cu o REDUCERE de 20%.

Pălării de pânză cu 120 lei. :: Dantele, broderii, ciorapi cu cele mai ieftine prețuri
Alexandru Hoffmann, Arad, Palatul Fischer Elise.

!!!

Radio 8042

Pachetele-Kemeny

cu gulaș. Pașete de mai, Haschee, Frankfurteri

in pachete de 1/2, 1/3, 1/4 și 1/5 Kilogrami

sunt cea mai ieftină cină de vară și se capătă totdeauna în toate prăvăliile bune de coloniale și băcăni.

Revânzătorii să se adreseze la:

HAJDUSKA și Co. Arad, Piața Avram Iancu 7. Telefon 7-33.

Atelierul nostru de prelucrare a lemnului din Piața Cetatei vechi este deschis!

Avantagioasă tăietură pe plată! Atelier deosebit pentru tâmplari!

COLONIA DE LEMNE A FRATILOR FÖLDES

Telefon 818.

Telefon 818.

Sticle de cerneală și vânățeală

cumpără în ori ce mărime, cu preț bun:

„MERCEDES“ industrie chimică Arad, Str. Dorobanților 6.

No. 98—1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta public, că în urma deciziei judecătorești de ocol Radna, cu No. G. 360/1924 în favoarea lui Sigismund și Martin Kornis repr. prin avocatul Dr. Arminiu Gara pentru suma de Lei 4973 capital și succes în contra următorului se vor vinde mobilele următoare și anume mărfuri prețuită în 2749 lei în 8 Iulie 1924 la oarele 9 d. m. în comuna Ghioroc la casa Nr. 440 vindem prin licitație publică.

Radna, la 22 Iunie 1924.

ARPAD TICHY, exec. judec.

Târg de zece zile!

in Arad,

in magazinul de modă „Orient“ (lângă librăria și papetăria Bloch).

- Un metru delain spălabil Lei 23—29
- Un metru delain francez Lei 31—36
- Un metru de pânză . . . . . Lei 29—36
- Un metru de mătăasă crudă Lei 85.—
- Un metru 120 cm. lat, mătăasă . . . . . Lei 165.—
- Un metru zefir de ață . . . . . Lei 39.50
- Un metru zefir englez, veritabil . . . . . Lei 55.—
- Un metru 10 cm. lat, dantelă pentru perdele . . . . . Lei 39.—
- O părechie ciorapi subțiri de dame . . . . . Lei 65—98
- Un metru de stofă pentru haine de bărbați 150 cm. lățime . . . . . Lei 145.—
- Un metru de pânză pentru albituri bărbătești . . . . . Lei 78.—
- Un metru pentru albituri femeiești . . . . . Lei 82.—
- O beretă frumoasă de scaldă pentru femei . . . . . Lei 68.—
- Un ștergar de frotat . . . . . Lei 85.—

Crepe de chinuri, marocaine, stofă adevărat engleză pentru haine de domni și dame permanent în deposit.

Binevoii a Vă convinge la:

Paul Reismann, proprietarul magazinului „ORIENT.“

In timpuri ploioase și calde, saramura trebuie pregătită mai activă:

100 litri apă curată, 2 kgr. sulfat cupru 99% 1 kgr. — 1 kgr. 250 grame var alb gras.

Cu cât soluția va cuprinde mai mult var cu atât efectul va fi de mai lungă durată și deci mai slab, pe cât timp cu cât soluția este mai săracă în var, cu atât acțiunea ei este mai eficientă, mai puternică.

Folosirea hârtiei de turnesol pentru probarea saramurei este de mare importanță și este rău că nu se practică peste tot. — Varul de multe ori este mai curat sau mai încercat de materii pietroase, grele, din care cauză dozarea cu cântarul se face în mod nesigur.

In saramura cuprică nu este permis a se adăuga alte substanțe chimice; cel mult se poate adăuga puțin săpun de rușe, care are calitatea de a face soluția mai lipicioasă, mai durabilă.

Tratamentele trebuiesc făcute, în anul acesta, cât de des și cu soluție cât mai concentrată, — cu var cât mai puțin.

Pentru tratamentul făinării (Oidiumului), se cere o mare îngrijire și o pregătire cu totul alta de cât saramura.

Pulverizarea de pulbere de sulf (pușcosă), nu poate da întotdeauna rezultatul dorit, apoi materialul se risipește foarte mult fără să ajungă la locul destinat. — Experimentele și cercetările științifice au descoperit un preparat nou, bazat tot pe pușcosă (sulf), aceasta este soluția concentrată de Polisulfură.

Pentru pregătirea acestei soluțiuni se ia un cazan de fer, sau de tablă de zinc, dar cel mai bun este ferul, — vasele de aramă nu se pot întrebuința, de oare ce, imediat sunt găurite de soluție.

In vasul de fer se pune 100 litri apă curată, apoi se adăuga la fier; când apa a început a se încălzi se pune înăuntru 10 Kgrame de var alb gras, imediat se întărește focul și se începe a amesteca apa; când observăm că apa cu varul a început să clocotească turnăm încet, amestecând continuu, 20 Kgrame de sulf: (praf de pușcosă).

Focul se menține bun o oră, în care timp trebuie într-una amestecat și îngrijit ca nivelul apei să nu scadă de unde a fost la început. — Pentru aceasta se va

lua din primul moment un lemn subțire cu care se va fixa nivelul din vas al apei și în tot timpul fierberii se va proba cu acest lemn, umplând din când în când cu apă caldă, — astfel ca la terminarea fierberii să avem tocmai 100 litri de soluție.

In timpul fierberii soluția ia o culoare cafenie-închisă lăsând un miros puternic de pușcosă. — După o oră de fierbere în care timp se amestecă încet, vasul se lasă fără foc, liniștit, să se răcească și limpezescă. Părțile grele de var și sulf se depun la fundul cazanului lăsând o soluție limpede ca cristalul, de culoare galben-roșu-închis.

Soluția aceasta se poate pregăti și din 10 litri de apă cu 1 Kgr. var și 2 Kgr. sulf, sau în ori ce cantitate, păstrându-se proporția arătată.

După ce soluția s'a răcit și limpezit complet, se ia sticle curate de un litru și se umple astupându-le bine.

Din aceste sticle, se pune 1—3 litri de soluție concentrată la 100 litri apă curată și 100 grame săpun de rușe. — Cu această soluție diluată, bine amestecată, se stropesc viile întrebuințând pompele de zinc sistem Vermorelle. — In cazul că se întrebuințează pompele Vermorelle de aramă se cere mare grijă, ca îndată ce s'a terminat cu stropitul pe o zi să se spele bine pompele, alt fel riscăm să pierdem aceste pompe de aramă, — Pompele de zinc sunt destul de eficient și este mai bine să existe în fie care vie 2—3 pompe din acestea.

Tratamentul cu soluție de polisulfură se face separat de tratamentele cu saramură cuprică și întotdeauna mai des de cât acestea.

Un tratament din acesta se face înaintea înfloritului strugurilor, un tratament cu pulbere de sulf, cu torpile, se face chiar în timpul florilor, și apoi unul sau două tratamente cu soluție de polisulfură, după legatul bobului.

Natural lucrând astfel, rezultatul va fi ușor de văzut toamna, când viile ast-fel tratate se vor prezenta cu struguri întregi, dând o recoltă bună, și cantitativ și calitativ, față de vecinii mai dezinteresați, mai leneși, cari nu vor avea nimic. — ba chiar și lemnul pentru viitor compromis.

Arad Iunie 1924. D. Anastasiu.

țăților s'a micșorat, totuși cavaleria să sâdască în inimile tuturor celor care parte din această armă, fala armatei Suveranilor termină închinând pentru România.

Diferite exerciții executate sub conducerea d-lui general Mariția.

MM. LL. au rămas deplin încântați de felicitând pe comandanți. Cu același ceremonial, Suveranii conduși la gară, părăsind orașul la 5:30 după amiază.

O campanie tendențioasă

Primi următoarele rânduri, căm dăm loc cu plăcere:

DOMNULE DIRECTOR!

Prieteni și cunoscuți mi-au atras atenția asupra unui articol apărut în 139 din 26 Iunie 1924 a Ziarului „Temesvari Hirlap“ Articolul scris de gâșie de fraze ca să arate cazul unui tren de călători în gara Arad-ziua de Marți 24 Iunie 1924. din drezei motor cu care ași fi călător. Acest articol ca și altele multe, parte din o campanie tendențioasă, a duce de multă vreme comanda mea și în contra Administrației C. F. R., de care arele ungurești din Timișoara și Arad special de ziarul susamintit.

Ca să se vadă cu câtă ură și răutate se duce această campanie, de adevărate sunt cele ce se scriu în ziare este destul să arat că dela 18 Iunie 1924 eu mă găsesc la Baia ziaș în concediu de boală.

Nu voesc să fac cinstea unei deșănșării nimitului ziar, dar pentru orientarea licului și în special celui românesc, onoare a Vă ruga să binevoii a dispune se publice aceste rânduri în jurnalul v. tră, pentru care Vă rog a primi expresivă mulțumiri.

Baile Buziaș 27 Iunie 1924. Ing. Oct. Poșt Director Regional (Pa)

CRONICA RIMATĂ

Ploile au încetat și-au venit căldurile, străzile când le străbat simt toate torturile!

Razele de soare mi ard Hainele săracele, Pe câni ochii mi mereu cad și se'nfig ca acele

Pe săni cruzi — bronzati — Ce inuad — trotuarele, De îți par mi de buchete

Căzute din soarele Prefăcut într-o uzină Ce topește-al dracului, Pân' și floarea ce se 'achină

In umbra cerdacului. Ofițerii se însăra Prin toate ațele Și întrebători se miră

Că nuși vad trofeele! Pe o bancă o cucoană Vânturând iluziile

Ține'n gură o bomboană Șiși roșește buzele. Un poet se felicită

Că a prins ocazia Ca să facă o vizită Pe un drum... in Azia.

Se'nserază... totul moare. Se aprind luminele, Vine-un șgomot de vioare

Din toate grădinele. Lărmăria se'nteste, Se ciocnesc paharele! Șapte beau, unul plătește...

Iar in zori, când soarele Rumenește zări de sânge, Iși înfige razele

In tot ramul, care plânge Lacrimi ca topazele.

Mari serbări la Sibiu

Primirea Suveranilor. — Cum au decurs serbările. — Cuvântarea M. S. Regelui.

Am anunțat vizita MM. LL. Regele și Regina la Sibiu, Azi aflăm următoarele amănunte:

MM. LL. Regele și Regina A. S. R. Pricipesa Ileana și Principii Chiril și de Hohenlohe, însoțiți de d-ra de onoare Cantemir, d-nii colonel Rădescu și maior Schelet, adjutanți regali, au sosit Miercuri la Sibiu în vederea acestor serbări.

La gară, augustii oaspeți au fost întâmpinați de d-nii general Sinescu, inspectorul cavaleriei și Cihoschi, comandantul corp, 7 armată, cu toți ofițerii generali și superiori din garnizoană; de d. prefect Boiu; Ștefănescu, primarul Gorit și o delegație a d-nelor din Sibiu în frunte cu d-nele Bărsăanu, Boiu și Gorit. Se mai aflau de față orfanii institutului „Mircea“ cu profesorii lor.

O companie de onoare a școlii militare cu muzica și drapel a dat onorul.

M. S. Regele, în uniformă de general de escortă regală, a descins din vagon. Primarul a prezentat Suveranului tradiționala pâine și sare.

D. general Cihoschi a dat raportul; s'au făcut prezentările și M. S. a trecut în revistă compania de onoare.

Serbarea

S'a format apoi cortegiul în frunte cu șeful siguranței, prefectul de poliție, reprezentanții comendurii, un escadron de cavalerie, suita, ofițerii, reprezentanții presei bucureștene, etc. Cortegiul a parcurs stră-

zile: Gării, Regina Maria, Mihai Viteazul până la centrul de instrucție al cavaleriei, în manejul căruia s'au distribuit premii în bani și obiecte concurenților reușiți la concursul de pânză acum.

Insăși M. S. Regina le-a distribuit, iar d. capitan Luca a făcut apelul nominal.

Au urmat admirabile sărituri de obstacole ale echipei, sub comanda d-lui lt. col. Madanovici, cu tot timpul ploios.

Pe platoul din curtea cazarmei de cavalerie au fost producțiunile centrului de instrucție; echipele d-lor locotenenți Giurescu, Stănculescu și Dolejan au dat dovadă de multă muncă scoțând în evidență calitățile comandanților și ale ostașului român.

Banchetul La orelle 1-30 s'a dat un banchet de 200 tacămuri, la care au fost invitați toți ofițerii generali și superiori și ofițerii preșiați, prefectul județului, primarul și reprezentantul presei.

La șampanie d. general Sinescu a rostit un frumos toast în cinstea Suveranilor și a cavaleristului român.

D-sa a oferit apoi M. S. Reginei un dar intruchipând vigilența neobosită asupra dușmanului.

Cuvântarea M. S. Regelui

M. S. Regele a spus că a devenit un obicei plăcut pentru M. S. de a petrece finele anului școlar întotdeauna în mijlocul tineretului. M. S. insistă asupra importanței acestei arme și spune că deși numărul uni-

că în toată mahalaua bisericii Toma Cosma el avea apa cea mai răcoritoare și priincioasă la băut. Mai erau și alte izvoare pe-aproape, dar aveau apă sălcie, și pe care nimeni nu o putea s'o beie.

Și din tot cari au venit, rând pe rând, să-și ia apă din dărnicia izvorului, baba Safia era cea mai înrățită cu așteptarea. Pânea ei de toate zilele și-o cumpăra din banii câștigați de pe urma vinderii apei pe la casele mari. Era plătită cu 15 bani de fiecare cofă.

Ori cât de mult cofe ar fi cărat baba Safta, într-o zi plină, bani mulți nu putea să câștige.

De bătrână, era bătrână, săraca; nu putea sili nici la vale, nici la deal. Avea același mers totdeauna de femeie greoaie pe care i Pam cunoscut de când am văzut-o întâiași dată și până când ne-am despărțit.

Nu numai că șipoțelul curgea încet ca s'a întârzie, dar mai era lume multă ce doria să se răcoriască bând din dulceața acestei apei.

Și câte sfezi nu s'au întâmplat acolo la șipoțel pentru o cofă de apă! Câte păruli nu au avut loc! Dar cum se băteau așa se împăcau. Câte oale de lut nu s'au spart înghesuie să le vină rândul!

Că de-ar avea acel șipoțel limbă să povestească toate câte a auzit și văzut, nu i s'ar mai sfârși povestea trăită.

Singurii tovarăși de bătrâneță ai babei Safta erau un cățel negru și un purcel alb.

Pe cățel îl chema Bombonel, iar pe purcel îl chema Bălănel.

Pentru sănătatea și îngrijirea lor baba Safta și-ar fi dat sufletul oricând și ori cui.

Când vedeam pe Bombonel ivindu-se pe muceha dealului, vedeam îndată și pe Bălănel; iar după acești doi cercetași ai timpului de pace, se ivea sigur și baba Safta. Ereu trei tovarăși, de suferință, nedespărții.

Ochii cățelului și ai purcelului împrumutaseră toată duioșia din ochii babei. Când suferia unul, suferiau și ceilalți doi alături.

O bucătică de pâneera împărțită în trei. Și foamea, de multe ori haină, îi strângea pe tustrei la un loc și îi făcea să rabde mai ușor laolaltă decât ar fi putut răbda unul singur.

Olată baba Safta își luase rândul de la apă fără să mă întrebe. Din ziua aceea hotărâsem cu jurământ să mă răzbun pe dânsa.

Doouă săptămâni de zile am pândit ceasul potrivit ca să-i răsplătesc binele ce mi-l făcuse.

Intr'o zi cu greu ridicase baba cea dintâi cofă de apă sus pe muceha dealului și se întorcea să ridice sus și pe cealaltă din vale, căci baba nu se putea duce odată pe amândouă sus pe deal. Eu cum stăteam ascuns, după un gard mă și repăd ca un vultur asupra cofei și-o răstorn cu piciorul.

Când vede baba isprava mea începe să

mă blesteme. Baba mă blestema, cățel lătra și purcelul mă grohăia.

Atât de multe blesteme a aruncat asupra mea în ziua aceea, că de șalază prins, bubele lui Jov m'ar fi mâncaț umit.

Și nici astăzi nu știu cât amar și atunci pe inima Saftei, că după ce mi exaslemat, a început să plângă ca un ex coborând la vale cu cofele goale să lețan, din nou cu apă.

Iar eu în urma ei, rămas pe puțin dealului, săriam de bucurie într'un pâr bătăm din pumni în ciuda babei.

Dar seara în asternat m'a cupră mare părere de rău de ceea ce i fă Două săptămâni de zile am înconjurat să nu mai dau ochii cu dânsa.

După două săptămâni iar am așteptând la șipoțel. Iam iau inima înluce și mă apropii de baba ca să-i cer țar.

Dar nici n'am apucat să-i zic: iac că numai ce apucă baba în mână cofă cu care ducea apă și mă pocnește căm tut peste cotul mânei stângi.

— Na, să te sature, — atâta am din gura babei și am rupt-o la fuga potet. Dăduse baba în mine cu toată dejdea.

Babei parcă îi venise inima la ascuns după un gard mă uitam la B care se gudură pe lângă babă de mult iar Bălănel își învârtia coada ca o de cărbuș. Volbură Poșt M

INFORMAȚIUNI

Cer senin.

Albastru nestărsit
Al cerului se,ntinde;
Dar ochiul meu nu prinde
Inaltul infinit.

Văd soarele pe cer
O flacără rotundă.
Incolo nici o undă
Dar nor pe drum stingher.

De-odată 'ntr'un răstămp
De jos în fluturare
S'aruncă în spre soare
Doi porumbei de câmp.

Văsele în sbor isteji —
Ei sborul nu și-l curmă:
Sunt fugăriți din urmă
Să-i prindă doi creți
Pe cerul luminos
Din goana de năluca
In ghiara lor i-apucă
Și cad toți patru jos.

Vilma Lindner.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm stăruitor pe onorații noștri, abonați, ca abonamentele să ne fie trimise pe adresa: „ADMINISTRAȚIA TRIBUNA NOUA“ (Casa postală No. 63. Arad.)

Serbare de parc cu dans

Comitetul Soc. „Mărăști“ a cărui prezidență este dna baron H. Popp, a decis că în ziua de 13 Iulie să aibă loc o serbare câmpenească în Parcul Eminescu, al cărui venit se va vărsa numitei societăți, pentru realizarea scopurilor ce le are. Aceasta serbare va fi urmată de dans și cum întregului public aradan îi este destul de bine cunoscută reușita serbărilor organizate de către Soc. „Mărăști“ nu ne îndoim că tot ce este român nu va lipsi dela serbarea din ziua de 13 Iulie. Programul detaliat îl vom da la timp.

Ce este cu chioscul produselor R. M. S. din gara Arad?

După cât suntem informați, licitația pentru obținerea chioscului produselor R. M. S. s'a ținut de acum două luni, la care dată chioscul a și fost predat unii oarecare domn C. Alecu. Dece actualul posesor întârziează deschiderea acestui chiosc? N'am vrea să credem cele ce se vorbesc și autoritățile C. F. R. sunt datoare să ia măsuri în consecință.

O îndușetoare dramă în valurile Mureșului

Eri seară la ora 7:30 copilul lui Ioan Neș birjar din Șega, în etate de 12 ani, pe când se scâlda în Mureș în imediata apropiere a podului dela Aradul-Nou, căzând într'o grăpă și-a pierdut cumpătul și a fost luat de curentul apei. Tatăl copilului care se gusea în apropiere scâldându-și caii, a sărit imediat în ajutorul copilului, însă orce intervenție a fost zadarnică. Cadavrul nu a fost încă pescuit.

Dela Poliție

Organele polițienesti au arestat și înaintat parchetului pe individul Codreanu Dumitru, care în seara zilei de 15 Iunie a furat mai multe obiecte casnice dela văduva lui Mihu Ioan Laszlo.

— În ziua de 27 Iunie comisarul Mișcuta a reușit să aresteze pe indivizii Ghis Nahman Daniel și Heim Brnhis, pe când voiau să sară pe fereastra locuinței dnei Benedek Tecla, unde intenționau să săvârșească probabil un furt. La interogatoriul luat la poliție, au mărturisit încă un furt săvârșit în Arad. Ambii sunt orginari din Basarabia.

Furt

Răifăcători necunoscuți s'au introdus prin spargere în locuința dlui Mayer Ioaniche din Str. Alexandru Gavra No. 25 de unde au reușit să fure mai multe bijuterii în valoarea de peste 10000 lei. Cazul se cercetează.

Foc pus

În ziua de 26 Iunie, răifăcători au dat foc colibei locitorului Cutra Gheorghe din comuna Semlac, păgubindu l de cantitatea de 1200 Kgr. lemne în valoare de 10.000 lei. Sărind locitorii satului în ajutor, focul a putut fi localizat. Cazul se cercetează de către șeful postului respectiv.

Incercare de furt

În ziua de 22 Iunie a. c. indivizii necunoscuți prin forțarea unei uși sau introdus în prăvălia comerciantului Ion Tot din comuna Nădlac. Până în prezent nu s'a putut constata dacă s'a furat ceva. Cazul se cercetează de șeful postului respectiv.

Situația agricolă

Porumbul se prezintă în condițiuni excelente în toate părțile și acum se lucrează la prășitul lui.

Producția grâului este foarte bună în Oltenia și mai slabă în Munteții și Moldova și în special în județele: Ialomița, Covurlui, Brăila și Putna.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

cel mai ieftin și mai bun ziar din Ardeal,

ULTIMA ORĂ

Corpurile Legiuitoare

Ședințele dela 27 Iunie

Camera

Ședința dela 27 Iunie

Ședința se deschide la orele 3 d. a. sub președinția dlui M. Orleanu. Pe banca ministerială sunt dnii: I. G. Duca, Tancred Constantinescu, general Moșoiu, general Mărdărescu general Văitoianu, dr. Angelescu și G. Cipăianu.

D. G. CIPAIANU, subsecretar de stat la ministerul de agricultură, depune un proiect de lege prin care Casa de Depuneri este autorizată a da un împrumut de 30 milioane lei ministerului de domenii, spre a acoperi cheltueile necesitate de colonizări.

Chestiuni personale

D. DĂRLEA arată la sumar că aseară d. deputat Ștefan C. Pop a adus la Camera acuzațiuni împotriva d-sale, spunând că ar fi fost sluga baronului Somoșy.

Protestează împotriva afirmațiunilor acesteia inexacte.

ȘT. C. POP, în replică, stăruie în acuzațiunile pe care le-a adus.

D. I. GRĂDIȘTEANU adresează o comunicare dlor miniștri de justiție și interne, în legătură cu asasinatul lui George Cair, și le cere să asigure o mai bună apărare, printr'o organizare a poliției, a vieții și averii cetățenilor Capitalei.

D. V. GOLDIȘ spune că va aduce dosare cari vor dovedi acțiunea deputatului Dârlea.

D. DĂRLEA aduce acuzații formale d-lui V. Goldiș.

D. MIHAI POPOVICI răspunde în unele din acuzațiile pe care le-a adus Consiliului Dirigent d. Tancred Constantinescu, ministrul industriei, și în special la acuzațiunea că în Consiliul Dirigent s'a hotărât a se vinde pe un milion lire sterline minele și bogățiile sale miniere din Ardeal.

Dsa spune că acuzațiunile n'ar fi întemeiate.

Legea minelor s'a votat

Legea minelor, pusă la vot în total e, admisă de adunare cu unanimitate de 134 voturi.

Dl Tancred Constantinescu, ministrul industriei, în legătură cu cele spuse de dl Mihai Popovici, răspunde:

În 1919, mă aflam în luna Octombrie la Sibiu. Aci am în întâlnit pe dl William Cosunth Hardy, membru în Camera comnelor. Locuia în Palatul Episcopal, unde i-se pusese la dispoziție o cameră de către Consiliul Dirigent. Îmi spunea că are afaceri la Sibiu cu Consiliul Dirigent, unde de alminteri se ducea des.

Într'o zi mi-a arătat un proiect de convențiune pe care voia să-l prezinte Consiliului Dirigent, în privința vânzării minelor din Ardeal. I-am spus atunci, că nu pot să-mi închipui că s'ar putea găsi un român care să semneze o asemenea convențiune, imposibilă de îndeplinit chiar în Afganistan. Spuneam aceasta cu toată convingerea, deoarece nici un moment nu aș fi cutezat să pun la îndoială patriotismul ardelenilor.

De aceste discuții cari se urmau la Sibiu între membrii Consiliului Dirigent și d. William Cosunth Hardy, mi-am adus aminte când l'am auzit vorbind pe d. Sever Dan, care a afirmat aci că singura soluțiune fericită ar fi azi să dam toate avuțiile țării în concesiune la streini (apl.).

D. MIH. POPOVICI arată că d. Sever Dan exprima ideile sale personale. În privința discuțiilor avute cu d. Hardy, arată că au fost simple discuțiuni.

Reforma învățământului primar

D. N. PORA, în continuare, scoteste că etatizarea tuturor școlilor este singura politică bună ce se poate duce în interesul românismului.

Incheie spunând că votează proiectul, care este așteptat de toți membrii corpului didactic, indiferent din ce partid fac parte. (Applauze.)

D. KRAUTNER spune că reforma este bine alcătuită din punct de vedere pedagogic, dar că cuprinde măsuri prea severe împotriva minorității.

Senatul

Ședința dela 27 Iunie

Ședința se deschide la ora 3-20, sub președinția d-lui M. Pherekyde.

Pe banca ministerială d-nii G. Mărzescu, N. N. Săveanu și Franasovici.

După unele Comunicări

D. N. G. POPOVICI, față cu extraordinarele documente publicate de „Universul“ prin care se dovedește trădarea de țară a d-lui Const. Stere, roagă să i se fixeze o zi pentru a desvolta o interpretare în această chestiune.

Bustul lui Take Protopopescu

D. D. ARĂREANU propune să se așeze în încănta Senatului bustul lui Take Protopopescu.

Senatul aprobă propunerea cu vii aplauze.

Legi noi

Se votează următoarele proiecte de lege:

1. Modificarea art. 48 din legea oficiului național al invalizilor, orfanilor și văduvelor de război.

Această modificare se referă la închirierea restaurantelor din gări persoanelor de specialitate, cu condiția ca direcția C. F. R. să verse oficiului național I. O. V. anual o cotă de 30 la sută pentru fondul de ajutor al invalizilor și văduvelor de război.

2. Adăogirea la legea de organizare a ministerului de interne a următoarelor aliniate:

a) Ministerul poate însărcina pe prefectii de județe cu rezolvarea unor din chestiunile pentru care se cere aprobarea ministerială;

b) Prefecții de județe vor rezolva chestiunile pentru care au primit delegațiune și vor semna și expedia corespondența în numele ministrului, însă pe răspunderea lor personală.

Ședința se ridică la ora 4.45.

Constătuirea majorităților.

Dăm după ziarul „Dimineața“, n-rul de înainte, Duminecă, următoarele:

Deputații și senatorii majoritari au fost convocați, Joi la orele 11 dim. la o constătuire care a avut loc în sala de ședințe a Senatului.

Expunerea d-lui Brătianu

D. IONEL BRĂTIANU, primit cu aclamații de majoritate, face următoarele declarațiuni:

Consecvent obiceiului de a lua contact cu majoritățile parlamentare la începutul și sfârșitul fiecărei sesiuni parlamentare, — acum în ajun de stăruitul sesiunii v'am convocat spre a vă mulțumi pentru concursul dat guvernului în cursul acestei lungi și laborioase sesiuni.

Potrivit iarași tradiției, vă voi pune în curent cu situațiunea internă și externă a țării. Voi începe cu situația internă.

Din interpelarea d-lui dr. Lupu ați văzut că d-sa a fost apărătorul Sovietelor rusești. Dar cum iarași ați văzut din răspunsurile băncii ministeriale faptul acesta nu impresionează guvernul.

Fuziunea

În ce privește fuziunea chiar dacă se face, noul partid nu va reprezenta o forță politică, care să influențeze asupra situației politice a țării.

Guvernul nu pleacă

Guvernul nu va pleca decât atunci când va crede el că opera ce voeste a îndeplini este terminată. Să nu vă lăuați dar după svonuri interesante, ci să fiți liniștiți, căci guvernul nu pleacă. Vom sta până la sfârșitul legislației, pentru că mai avem de lucru.

În vait aceasta vom studia la fața

locului, nevoile de administrație publică, a întregii țări, pentru ca la toamnă să îndeplămim reforma administrativă după nevoile reale și generale ale țării, iar nu după cerințele speciale ale unei regiuni sau ale alteia.

Pacea asigurată

În ce privește situația externă, vă pot afirma că pacea lumii este asigurată, în toate amenințările Sovietelor rusești.

Sovietele rusești nu vor putea să ne atace, pentru că știu foarte bine că nu ne vor găsi singuri, ci vor găsi în calea lor, o mulțime de state interesate și ele ca pacea să nu fie turburată, ca echilibrul actual european să nu fie zdruncinat.

Cu, sau fără tratate de alianțe, aceste state se vor opune categoric, nu se poate celor cari ar voi să turbure pacea lumii.

Prezumt Anglia și America au sărit în ajutorul Franței, fără să fi fost legate de vreun tratat iar Italia și România au făcut același lucru, deși aveau tratate de alianțe cu Puterile Centrale, tot așa și azi, statele interesate ca pacea lumii să nu fie turburată. ar fi de partea noastră, în cazul când Sovietele ne-ar ataca.

Și sovietele știu bine aceasta. Și acum, orele fiind înaintate și probabil că mulți din dv., veți fi flămânzi deși sunteți la putere, închei mulțumindu-vă pentru concursul dat guvernului și spunându-vă la revedere la toamnă.

Ultimele cuvinte ale domnului Ionel Brătianu a fost acoperite de furtunoase aplauze.

Au răspuns, din partea deputaților d-nii N. Bălănescu și Simeon Măndrescu, din partea senatorilor d. ing. N. G. Popovici, asigurând guvernul de concursul majoritaților.

Constătuirea s'a terminat la ora 1 d. a

—OO—

Chestia fuziunii național-țărăniște

București. — În chestia fuziunii situația e neschimbată. Comitetele executive ale celor două partide vor decide probabil azi.

Marea grevă industrială dela Timișoara

În fața unei greve generale. — Se crede, că mișcarea are unele dedesupturi. — Organele de control complet desorientate.

(Dela redacția noastră din Timișoara.)

Timișoara, 28 Iunie.

Agitațiile muncitorești din orașul nostru au împlinit alături, o lună de zile. Greva s'a declarat, prima-ora, la „Industria Lănească“, în ziua de 26 Mai a. c. În această zi au intrat în grevă peste 600 de muncitori, iar azi numărul greviștilor de acolo este de 1300. La celelalte industrii, greva s'a declarat în următorul fel:

În ziua de 13 Iunie au declarat grevă: 180 de muncitori dela fabrica textilă.

În ziua de 20 Iunie au declarat grevă: 270 de muncitori dela „Standard“.

În ziua de 23 Iunie au declarat grevă: 900 de muncitori la „Turul“, 120 la „Filtr“, 182 la „Handia“, 80 la „Marki și „Barita“, 41 la „Energia“, 80 la fabrica de lanțuri, 300 la fabrica de pălării, 19 la fabrica Kimmel, 12 la fabrica Iakaffi, 65 la fabrica de vagoane aparținătoare „Moarei Mari“ și 30 la „Industria Quadrantul“.

În ziua de 24 Iunie au declarat grevă: 62 de muncitori la fabrica de tricotațe „Schneider“.

Ziua, în care s'au anunțat mai multe greve, a fost 27 Iunie.

Muncitorii dela fabrica de ciorapi Jaquard au declarat azi greva. Conducerea acestei fabrici, solidară cu celelalte întreprinderi, a declarat că își însușește punctul de vedere al sindicatului patronilor.

Ce se urmărește prin această grevă?

Muncitorii pretind, că o îmbunătățire a situației lor. La prima vedere, ei par a avea dreptate. Trailul — îndeosebi în Timișoara — este atât de scump și toate condițiile de existență atât de grele, încâ aparținătorii pledează pentru dreptatea cauzei lor.

Chestiunea, însă, are și o altă latură: una politică.

Înainte de a explica aceasta, să precizăm un alt lucru: mulți dintre muncitorii nu știu, precis, pentru care motiv fac greva.

— „Am primul ordin dela sindicat! — acesta este răspunsul lor, aproape al tuturor.“

Conducătorii muncitorilor pretind — în declarațiile făcute de ei ziaristilor — ca greva este de ordin pur economic, ea nu are nici o latură politică.

Totuși, cei ce cunosc în deaproape pe acești conducători, știu, că adevărul este altul. Conducătorii grevei fac parte — toți — din mișcarea comunistă dela Moscova. La congresul muncitorilor de anul trecut, ținut la Cluj, ei luptau cu toate forțele împotriva celor ce voiau o afiliere la mișcarea muncitorească — social-democrată — dela Amsterdam. Azi ei continuă această luptă.

Care este ținută autorităților noastre?

Până azi, una dintre cele mai pasive. Parerea noastră este, că mișcarea are unele dedesupturi de ordin politic. Așteptăm ca organele de control să-și spună cuvântul.

Expirarea contractului colectiv a lucrătorilor din Valea Jiului

Prin noul contract lucrătorii cer un spor de 100%.

— Corespondență specială. —

Arad, 28 Iunie.

În ziua de 1 Iulie va expira contractul colectiv încheiat între Direcția minelor din Valea Jiului și muncitorii ei, cari muncitori ating cifra de 20.000 oameni.

Tratatul ce vor urma între Direcție și muncitori nu știm ce rezultat vor da, dar știm atât că pretențiile muncitorilor sunt de a li se ridica salarul cu 100%, justificând aceasta cerere după cursul pieței care în Valea Jiului s'a urcat în decurs de un an cu aproape 150%.

Justificarea este de altfel omenească și ancheta noastră întreprinsă la fața locului a dat următorul rezultat.

Întreaga regiune minieră din Valea Jiului, este completamente săracă în producție alimentară, așa că toată masa muncitorimei stă la dispoziția bunului plac al comercianților, al căror număr — față de numeroasele cerințe — s'au înmulțit neînchipuit de mult. Munca de ocază întreprinsă în fundul pământului, cere cel puțin o alimentație îndeslătoare — dacă nu o supraalimentație — și costul ei se ridică la cifră fantastică. Muncitorul de mină e veșnic palid și ochii lui sunt complet lipsiți de cea mai mică expresie intelectuală și aceasta pentru că în afară de mină, casă și cărciumă, el nu mai cunoaște nimic pe lume. A rămas parca o tradiție blestemată ca scormonitorul de moloz din fundul pământului să rămână veșnic un înconștient speculând în cel mai nerușinos hal, chiar de ultimul venit prin partea locului. Pentru aceste 20.000 de suflete nu există altă chemare în lume decât întinericul — cu scilipiri diabolice — din fundul pământului. Nu există pentru ei nici o înghebare culturală care să-i strângă la oală pentru a le arata că pământul are și alte drumuri.

Că acești oameni sunt fizici și alcoolici, vina nu e a lor ci a pământului de care se simt legați, tocmai pentru că'l cunosc din măruntaele lui și în bună parte a conducătorilor care intradins par'că îi fine numai la întineric. De aceia, când spunem că încheierea viitorului contract nu știm la ce rezultat va ajunge, ne bazăm tocmai pe această înconștiență a muncitorimei, cu care nu se poate trata pe cale diplomatică; și dacă încheierea contractului va cere timp îndelungat, vina nu va fi decât conducătorilor, cari astăzi trebuie să știe că chiar muncitorul din fundul pământului i se cucine dreptul la lumină.

Cronica sportivă

Pregătirile pentru Olimpiada Athletică.

Arad, 28 Iunie.

Concursurile atletice ale Olimpiadei VIII., vor fi discutate între 5—13 Iulie la Paris pe „Stade de Colombes“. E bine deci, ca, cu această ocazie să arătăm la ce rezultate au ajuns atleții altor țări în pregătirile lor, pentru Olimpiadă. Dinadins am adăugat și rezultatele obținute la Concursul Athletic al Com. reg. Cluj, ținut la 19 Iunie, — ca să se vadă la ce îndepărtare suntem încă de nivelul apusean al atletismului.

Iată deci, diferitele puncte:

- 1. 700 metri plat:**
America: Scholz 10 s. 5/10
Bowman 10 s. 6/10
Germania: Houben 10 s. 5/10
Dania: Schiang 10 s. 6/10
Franța: Mourlon 10 s. 8/10
România: Peter 11 s. 2/10

- 2. 200 metri plat:**
America: Scholz 21 s.
Franța: Mourlon 22 s. 4/10
Finlanda: Drisin 22 s. 4/10
România: Peter 23 s. 4/10

- 3. 400 m. plat:**
America: Coard Taylor 48 s. 8/10
Franța: Fery 50 s.
Suedia: Svensson 50 s. 2/10
România: Korom 55 s. 1/10

- 4. 800 m. plat:**
America: Le Coney 1 m. 53 s. 5/10
Franța: Wiriath 1 m. 57 s. 6/10
România: Wild 2 m. 14 s. 6/10

- 5. 1500 m. plat:**
America: Buker 3 m. 55 s. 8/10
Finlanda: Nurmi 4 m. 00 s. 5/10
Suedia: Wide 4 m. 00 s. 6/10
România: Wild 4 m. 34 s.

- 6. 3000 m. plat:**
Finlanda: Normi 8 m. 41 s.
America: Joie Ray 8 m. 43 s. 9/10
Suedia: Rudesvard 8 m. 47 s. 6/10

- 7. 3000 m. steeple:**
Franța: Bontemps 9 m. 33 s. 2,5
America: Payne 9 m. 47 s.

- 8. 10.000 m. plat:**
Finlanda: Rittola 30 m. 35 s. 4/10
Franța: Somais 31 m. 32 s. 1/5
America: Booth 32 m. 14 s. 6/10

- 9. Salt în înălțime:**
America: Poor 1 m. 91
Norvegia: Helgesen 1 m. 90
România: Rusu 1 m. 75

- 10. Salt în lungime:**
America: Hart-Hubard 7 m. 60
Norvegia: Hoff 7 m. 32
Sud-Africa: Atkinson 7 m. 11
România: Nemes 6 m. 12

- 11. Triplu-salt:**
Suedia: Sahlin 14 m. 44
America: Graham 14 m. 33

- 12. Aruncarea greutății:**
America: Houser 15 m. 20
Finlanda: Porhola 14 m. 59
România: David 12 m. 14

- 13. Salt cu prăjina:**
America: Brooker 3 m. 96
Finlanda: Helander 3 m. 60
România: Vajna 3 m. 05

- 15. Aruncarea discului:**
America: Lieb 56 m. 81
Finlanda: Torpo 44 m. 77
România: David 38 m. 60

- 16. Aruncarea ciocanului.**
America: Tootell 50 m. 78
Suedia: Eriksson 47 m. 15

- 17. Aruncarea suliței:**
Suedia: Lindstrom 60 m. 58
America: Neufeldt 58 m. 29
România: Vary 46 m. 37

Prin urmare, reiese clar, că pentru a dobândi, America are cele mai multe șanse. Dar ea va găsi concurenți strașnici în țările baltice, și va trebui să lucreze din greu pentru victorie.

E. Ș.

Cetiți și răspândiți

Tribuna Nouă

Tiparul Tipografiei „Aradul“ S. P. A. în Arad.

Economice.

Electrificarea județelor din sudul Ardealului

Încă de acum doi ani Ministerul lucrărilor publice i s'a trimis spre aprobare un vast plan pentru electrificarea județelor din sudul Ardealului întocmit de inginerul Dahlev directorul uzinelor electrice din Sibiu și aprobat de toate primăriile orașelor din sudul Ardealului.

Se hotărâse de către primării atunci chiar și finanțarea lui care se ridică la suma de 300 milioane lei. Planul acesta nu s'a putut pune atunci în practică întrucât Ministerul lucrărilor publice nu l'a aprobat nici până astăzi. Acum, chiar dacă ar fi aprobat totuși n'ar putea fi executat întrucât necesită o sumă îndoită de cât acum doi ani.

O nouă inițiativă pentru iluminarea orașelor din județul Ardealului cu curenti electrice s'a început din nou însă nu în stil așa de mare.

Se proiectează electrificarea regiunii dela Sibiu până la Mediași, județul Târnava-Mare precum și electrificarea regiunii Brașov. Societatea Electrica din Câmpina a trimis un proiect primăriei Brașov care se află în studierea consiliului comunal.

Export de vite

Din țară s'au mai exportat următoarele vite: 10 boi din județul Bistrița Năsăud, proprietatea Mendelsohn, pentru Cehoslovacia, 10 boi din Bistrița Năsăud, proprietatea Solomon et Comp., pentru Cehoslovacia, 30 boi din Sătmar, proprietatea Solomon et Comp. pentru Cehoslovacia 9 boi din Solnoc-Dobăca, proprietatea Iosif, pentru Cehoslovacia, 12 boi din Șalaj, proprietatea banca „Vulturul“, pentru Cehoslovacia 4 boi din Solnoc-Dobăca, proprietatea Sigmonn, pentru Cehoslovacia, 12 boi din Solnoc-Dobăca, proprietatea Sigmonn, pentru Cehoslovacia, 6 boi din Șalaj, proprietatea David Iosif pentru Cehoslovacia 8 boi din Bihor, proprietatea Poltzeir, pentru Viena și 11 boi din Sătmar proprietatea Klein pentru Praga.

Falimentul unei mari întreprinderi comerciale din Ardeal

Un nou faliment care a produs mare neliniște în toate cercurile comerciale din Ardeal s'a produs la Satu-Mare. Una din cele mai serioase întreprinderi comerciale care

se bucura de o bună reputație orașele de frontieră societatea comercială de transporturi „Viticola“ anunțat tribunalului că se află în imposibilitate de plată, în regis acestei societăți s'a găsit un de de peste un milion lei.

Devizele și valurile

R a d o r. 28. Iunie.

Zürich: Deschiderea: Includere	
Berlin:	134.75 — 132
Amsterdam:	212. — — 212
New-York:	563.25 — 563
Londra:	2436.50 — 2435
Paris:	2977.50 — 2980
Milano:	2432.50 — 2432
Praga:	1663.75 — 1663
Budapesta:	68.50 — 68
Belgrad:	642.50 — 642
București:	240. — — 240
Varșovia:	— — —
Viena:	7962.50 — 7962

București închiderea: Paris 1270, Lev 1032, Newyork 236.50, Milano 1030, Zle 4250, Wiena 3230, Praga 7—, Budapesto Valute: Napoleon 840, Ieva 150, Iseturească 115, font englez 1010, francii L 1260, franc elvețian 42.—, lira 10.10, draco 4—, dinar 265, dolar 235, coroană e triacă 35.—, coroană maghiară 30.—, tiu col 680.

Umbrele de mătasă, plicandree, becuri în mare asortiment la Iosif Kalmár Str. Alexandri

Senzație! De seară și în „Omul Sălbatec“ este mușicarea seară la „Omul Sălbatec“ sică de prima clasă cu program ncu. Atracții de primul rang. Veritabil „Jass-Band“ american Deschis până la ora 3 dimineața

Bucătăria Băiei „NEPTUN“, bufetul și cofetăria stau permanent la dispoziția Onor. Public!

Carnete cu reducere pentru alonați. — Săptămânal cină comună de pește, cu mușică. Escelente beuturi din Podgorii, bere proam timșoreană, serviciu prompt și gentil. Deschis până la ora 1 noaptea. Pentru o clientela numeroasă se roagă: **Martin și Mers**, ospă

Noutățile noastre în vest-minte și bluze le vindem până la 15 Iulie a. c. cu preț foarte redus

No. G. 8724/4—1923.

Publicațiune de licitație.

Pe baza decizului judecătoreiei de ocol Arad No. de mai sus, violoncel și alte obiecte cuprinse în favorul lui „Victoria“ Inst. de Credit pentru suma de Lei 5000 capital interese de 6% dela 24 Martie 1923 spese stabilite până în prezent în suma de lei 989'90 se aor aінде la licitație publică în Arad, strada Ecat. Teodoriu No. 3, în ziua de 5 Iulie 1924 d. m. la orele 5.

Având în vedere că urmărutul locuște în loc necunoscut, pentru dânsul pe Dl Dr. Remus Chicin avocat în Arad se numește curator de cauză, căruia ise înmănuicază public. de licitație.

Arad, la 17 Iunie 1924.

Gh. Ciupuliga, executor jud. regesc.

Răspândiți Tribuna Nouă!

Atelierul fotografic EORNSTEIN ARAD, Palatul Neumann

Ciorapi și mănuși LUDOVIC GOLDBSTEIN

puteți cumpăra ori unde dar bun și ieftini numai la Ciorapi de dame în toate colorile dela 20 Lei în sus până la 135 Lei, ciorapia „Oseta“ în toate colorile 150 Lei.

În comerțul linoleului nu sunt prețuri urcate!

Biciclete,

noul ori folosite cauciuc dic afară și din leuntru, cum și tot articolile de echipament se capătă ma ieftin la

opticanul Schwartz, Arad, Str. Brancov

6 August 1923 iar speșele până acum fo verite de 882 Lei 50 bani. Vinga, la 21 Iunie 1924.

Judecătoria de ocol din Vi

De vânzare la gara Dez

un BUFFE

cu mâncări gustoase și beuturi răcofo ritoare constatate de medici că sunt folositoare și răcorite în fântâna de 20 metri adâncime, prăjituri, bonbonerii și alte dulciuri. Trenul stă în gară 25 minute în drum spre șzat dinspre Moneasa. — A se adresa la

Bufetul Milian, Dez

Singurul cotidian româneg în vestul țării „TRIBUNA NOUA“ : aduce cele pușproaspete știri din țară și luma întreagă.

De vânzare

aproape de Arad, 10 jugăre de Fmânt prima clasă, parte din niție, fructe și pământ arător, totacolo și cdecată și o casă cu patru camere. E adresa la: **Ioan Palmal**, comen

Micalaca-nouă.

Fotografii artistice esecutate și fotografiile mări

prăvălie de mod Arad, Str. Brătianu

prăvălie de mod Arad, Str. Brătianu

Kram

opticanul Schwartz, Arad, Str. Brancov